

Ingenium dno

De decreto

Scire debes qd pmissa sūt rubrice dū
capat decretaliū. licz taliū plurime ponū
tur in legū codicibz.

Sed q: decreti rubri

cas nimis esset tediosum enūerare ppter
maximā mltitudinē. Ne tñ naturā ei? p
terea p̄sus subiūgā totā materiā decreti
significātes. In gñe de q̄libet distinctiōe
z om̄ibz q̄stionibz cūctaz causaz.

Collige p̄sus qd vult distinctio quis.
Ut videat q̄sqz diuinū ius hominisqz
Utqz sciat p q̄ p̄sistunt iura quiritū
Et cur dicat res ecclesiastica canon
Regū cur fuerint a p̄mo p̄dita iura
Nec licz cuiqz ius naturale mouere
Hec mala peccati distinguat iudificati
Et hac coḡscas q̄ leges composuerūt
Re q̄ ius nature p̄suetudine differt
Ut naturali cedant q̄ p̄stituunt
Sic legi regū lex p̄ualet eccliaz
Dandato iuris z legum vincit vsus
Om̄ia iusticie discretio p̄uide pensat
Non dispensat vbi naturale patet ius
Sic nec agas leuia qd q̄s vitet grauiora
Tps in hac disce q̄ canon ceperit esse
Respicias q̄t erāt z eos q̄ p̄stituerūt
Actor sit papa si p̄ciliū celebrandū
Dicat hic qd bis synodus celebra in āno
Hec monstrat qd decretalis epla possit
Tanto q̄s valet q̄ q̄s rōnibz instat
Sūmos seu mīmos recitās locat iferto
Ista loca distiguit z ordiat eccliaz (res
Lōsecrat hec oēs maiores siue minores
Discentit ista gen? patriā vitāqz sacrādī.
Hec dat cuiqz suū v̄ciale d̄ crimie distās
Sit post baptisma p̄tentus p̄iuge sola.
Hac augustinus nubentis vota req̄rit
Ista sacratioz p̄tractū damnat z odit
Hac locus z causa tps p̄sona notant
Contradicat hec p̄ p̄ciliū manicheis
Tangit z hec q̄ p̄tineāt offerre volentes
Instruit hec leuita minor qd p̄tineat se
Ordo sacer nō def ei si q̄s bigamus sit
Femina p̄offici p̄sona domestica nō sit
Ista docet p̄sul qd debet sobrius esse
Alstruit hec prudēs qd debeat eē sacrād?
Hec p̄hibet legere gentilia metra satire
Scripturas sacras sacrādus scire iubet
Admonet hec illū qd nō extrinseca nouit
Nisi sit ornatus hic nō admittit ipse

Lōuenit esse modū gressus p̄biqz cibiqz
Turius est ipsi si sit cūctis bon? hospes
In factis p̄bis hūc p̄decet esse pudiciz
Blia pontificis est vt p̄cul ingluuies sit
Eripedit vt nō sit p̄culor q̄sqz sacerdos
Respuit hec hoīem distinctio litigiosuz
Vittit in interitū cupidus h̄ fen? abhor
Abūcit sacrād? in hac st̄neophit? (rēs
Nō venit ad clez qd corpus h̄z viciosuz.
Iudicat hec p̄mo grauius sed post mo?
derat vel miseretur.

Sacrari vetat hec oēs q̄s cura stringit
P̄positus p̄mo dat h̄ p̄posterus ordo
Idcirco vetat hos qz sepius hi repetunt
Rejcit hec suos sine libertate sacrādos
Ejcit absaisos z corpozibz viciatos
Lōdemnat in hac gñatio p̄sbyteroz
Hic baptizat? p̄bibet si fuit eger (crari
Hec vetat abbate mōachos volente sa?
Officiū negat hec nisi sit bñ q̄sqz pbat?
Null? erit p̄sul nisi quē sacer ordo deco?
Indigni laici iubz h̄ ne p̄ntifices sit (rat
Clericus plebs p̄nceps hic eligit hec pe
tit hic vult

Usurpās laicus id vt eligat audiat istā
S̄z docet h̄ p̄ qd tribuat p̄sulis ordo
Lū dissensio fit a plibz edita stabūt
Ut sacret ab oibz archiep̄s hec vult
Instituitqz iubet a p̄side p̄sbz hec
Vult hec sacrari si cui dubius fuit ordo
Si vult h̄ p̄sul. lectores p̄diat abbas
Ecclesia titulo vt carēs nō pmoueat
Respice dicta patz ne pmoucas alienū
Abnuat hec recipi cui dimissoria nō est
Tute susceperis quē sic formata tnet
Punit maiores dū pmouent inferiores
Distinguit tps hec in q̄ pmoucant
Tpa distinguit z in his ieiunia ponit
Rectos iudicat hec modulos itersticioz
Ista dat annoz nūez quo pmoucant
A quibz ipsa patris electio debeat esse
S̄z loca pontificis docet hec z p̄sbz
Crimie qd careat sacrād? in hac replicat
Hec dat paupibz lapsosqz docz regare
Ut nec p̄sensum det peccatis alienis
Solicitus sit ep̄s oppressos releuare
Lōgruit vt p̄sul p̄mū ferat hospiti curā
Incautū largū vetat h̄ venātibz obstat
Hac dat impensa. viduas iopesqz tueri.
Respuit clerus si nō pius aut cupid? sit
Istic sit regula z qd bene p̄positus sit

Versificato

Et hac sacrari phibent litigiosi
 Tutius ante petat nisi sit satis eccie res
 Hec pl^o corde pbat dño q̄s voce canēdū
 Hec dat obedire maioribz inferiores
 Non negat ista suas mandare vices pa
 triarcham.
 Sed nō oīno vetat ista tacere minores.
 Ut secl pnceps nō ordinet ecclesie res
 Urbs n̄ sigtos apices n̄ vult neqz mittit
 Est ius muniri pegrinū q̄nqz sigillis
 Uniuersale nullū sinit ista vocari
 Ista vetat ne q̄ celebrēt nisi pallia dent
 Doto indecori nō pallio sūt decoradi
 Ab sit vt vna habeat duos puincia p̄es
 Sensus p̄sibz his dat causē q̄stio quis
 Damnat ementes spūalia grā xpi
 Ingressū vendēs vl' emēs perit eccliarū
 Si p̄bendis dederis qd symon haberi
 Crimis ignorās fiet reus ille paterni
 Ecclesia reddit ista vir q̄ ordine p̄stet
 Rursus p̄motos abscidit ius p̄mouēdos
 Ecclesia pax plena sibi cleriqz negatur
 Lā patēa cū sit cūctis nō q̄rit ordo.
 Ad ius vl' synodū null' trahat expoliatiū
 Vm talē subeat qualē fecisse volebat
 Ad testesqz duos p̄sul puincif aptos
 Si cadit accusans nō cogit reus vltra
 Respuif iure vox dilatoria si sit
 Vir bonus accusat quēuis lz inferior sit
 Mandato legis dat accusatio scriptis
 Qd plene restitui debeat ius edocet oē
 Vntur iudicijs quāto fuit expoliatus
 Aperre tractet q̄uis inducia def
 Restat vt ifamis z hō sine lege tacēs sit.
 Vox iūmica domestica vox n̄ obest aliēo
 Vitti vel duci nō dz ad exteriores
 Libere ab hac nō stat similis quem sua
 culpa remordet
 Iudex auditor nō fiat p̄sulis vnus
 Iudicio nullus vnqz dānabit absens
 Exigif ne q̄s in q̄ cadit hoc repetat
 Torquet i actorē sibi vox abiecta reatū
 Dñs anathema nec agat nec testificet.
 Rite tacet quūis minor ille si tenet etas
 Dū nequis agere nequeas z testificari
 Ius statuit ne sit q̄s vnqz testis z actor
 Hūqz dānet q̄s cū nō possit adesse
 Dat ius q̄ q̄s agat p se ciuilia tantū
 Vitti famosi neglecta pbatio flagris
 Est accusandus sel' z bis terqz vocādus
 Nemo pcuret crimen ciuilia curet

Baiula iuris iubet vt synodalia fiant
 Reuera mal' ē mala cui' q̄ mala pandit
 Aut caput aut lingua delatori capulef
 Dñs infames tacent aut crimine tenti.
 Presul obiecta nisi p̄a ples reprobaris
 Iudiciū expetere nūqz debes alienū
 Alter adesse pōt si sit puincia discors
 Si cadit accusans nō coget reus vltra
 Est q̄ dū viuūt nemo sibi substituendus.
 Tutus semp erit h̄ q̄ se dante recepit
 Dat ius ne statuat successorē sibi p̄sul
 Nullus amicorū mibi p̄sit vt eligar vn'
 Electus cū sim p̄stat cautio damni
 Est secū standū sententia ni vetat ipm
 Ordinis est ne q̄s vnqz redeat sine scriptis
 Si q̄s anathema statuit virtute carebit
 Iudicis z alterius null' ē ordo petend'
 Curent p̄mates bene sua non aliena
 Non dubites dote cū basilica retinēdaz
 Ordinet z seruet dispensat nō alienet
 Nil p̄terqz duos p̄sumat sumere soldos
 Iudiciz vt laicus clez nō attrahat vllus
 Iudiciū seclī sequit suspensio cleri
 Seu bona seu mala sit snia dico tenēdā
 Dico q̄ p̄riū poterit q̄s clerus h̄re
 Eccle si res vendis vl' emis sibi reddas
 Si dare vis z des dare n̄ potes eccie res
 Ex re cōmuni quesitis vtif eque
 Et fortasse voles testari de p̄prio des
 Eccle baptisimali dande decime sunt
 Tpa longa trahūt ius funeris z deciaz
 Ius est ne q̄s plus repetat q̄s debeat alt
 Non nisi ciuili re frater testis habet
 Tale qd exercēs nō dz clericus esse
 Si tulerit plus q̄s dederit iā fen' habet
 Ex male q̄sitis elemosyna nō sit egenis.
 Si male q̄sita tenet digne nō pcuitz vll'
 Iniuria nō pena dat cū pena notat
 Nec retinere licz q̄ sūt p̄missa patrono
 Solū voce neqz p̄dēnare mulieris
 Tali die dñi placitū nō dz haberi
 Atqz pbat in hac pbatio danda negati
 Nec p̄fessio sit nec iuramēta coacta
 Tollere nō poterit quē p̄fert sol' honorē
 In grauibz si sit deuictus ejciat
 Dant in hac monachi pastores eccliaz
 Abbas eccliam p̄sul dz dare curā
 Hic legif q̄ ius z rem p̄scriptio tollit
 Quadragenis domibz p̄scriptio religiof
 Tales si teneant ius nō tñ ḡ gubernent.
 Usurpans sine iudicio rē decidet a re

De decreto versificato

Respuit a laicis ius ecclesias retineri
 Querit an liceat cordis dimittere votū.
 Ut sua censaldus teneat q̄ deserat eger
 Omne mōasterio remanebit nec redit ille
 Dū redit illicite q̄ p̄tulit illa manebūt.
 Termiat h̄ ap̄d alūnū synodale statutū.
 Ut nō abbates a p̄sule p̄stuant
 Ut p̄sul clez nō impediāt mōachandū
 Ipso nolente tū nō suscipiat alter
 S; iā canōicos canō phibet mōachari
 Quē p̄r offert si placz exit cū sit adultus
 Usam mox vestē si nō p̄r abdicat h̄ stet
 Offert inuitū nec fuit religionem
 Et si forte placz monacho trāsire licebit
 Prima sit ex titulo sit cōmendata scōa
 Ecclesiā renui vetat hac aliaq; cupiri
 Tertia ne liceat tractare hegocia secli
 In clara veste phibet clericus esse
 Examen p̄p̄riū fugiēs sine spe graduū sit
 Juramēta licz hoi dare qñ necesse
 Si sic esse putat vt ait nō peierat ip̄e
 Taliter exemplo qd̄ obediāt iste p̄batur
 Vota p̄missa mutent turpia si sint
 Dū peierare cupis periurus haberi
 Ex iusta causa multis licz arma mouere
 Fiet bellū iustū si p̄ rebus repetendis
 Fas est qñquidē socio succurrat armis
 Inferriq; docet vindictā q̄stio q̄rta
 Lū sit ad h̄ positus vt puniat ille meret
 Jura iubēt hoies puerfos ad bona cogi
 Ecclesie rebus sint heretici spoliandi
 Tandē de clero nulli licz arma mouere
 Si q̄s es hereticus tua sit snia nulla
 Interdū mali post mortē corripunt
 Crimine p̄donū nō damnet domus ei
 Tuta sit ecclia quā lex puata tuet
 Et si subsequit lex altera derogat illi
 Ventē diuinā rimātes sortilegi sunt
 Vita nō viuūt q̄ peccant ista tenētes
 Roia materiā que p̄ p̄mordia sumpsit.
 In quatuor discēs si forte requiris
 Tales ni cessent cōmunio tollit ipsis
 Vincitū p̄tificis nō solues tu moritur
 Morie facit penas noli p̄ponere quātuz
 Si sit solēne dirimit cōnubia votū
 Sponsa ligat sp̄dsum p̄p̄rie nō ē tū vxor
 Soluit disparitas cultus cōnubia q̄q;
 Jungit hic alij si respuit illa manere
 Testat bigamū sacer augustinus eundē
 Viros iugij p̄sone dissipat error
 Tantū p̄ditio poterit si vilior erit

Nā p̄tracta p̄us nō soluit federa s; post
 Parui p̄trahere nequeūt sponsalia iure
 Sp̄ualis naturali nō societ.
 Vxorūq; sue cognatis nō societ
 Mandat clandestina ne cōnubia fiant
 Pollutā vetat hec i mortē fraude pantē
 Si dat inuita post qñ placet redit illaz
 Ut nulli nubat nisi patris sponsio fiat
 Ducere lex phibet in iugio meretrices
 Obstet iugio sacro cōplenda libido
 Lū sit liber aius nō spondeat hāc p̄r ei
 Tāgere ne liceat aliā quā stirps sibi fiat
 Reuera sine mente caro nūq; violat
 In simili lapsu nō hāc dimittet adulter
 Nullā dū viuūt hec h̄ p̄ cōiuge ducat
 Alter nō peccet q̄ dānet minus alter
 Frigidus est alij tūc nō sociabit vlli
 Vir nō abijciat sine iudicio mulierē
 Tertia si credis purgat p̄fessio crimen
 Purgat secretū cordis p̄ritio crimen
 Et p̄fecto semel dilectio nō cadit vnq;
 Nemo semel si penituit bñ penitet vltra
 Ista p̄bat dimissa semel peccata teneri
 Magna cautela quinis pensare tenet
 Debeat eē gemēs z q̄lis vulnera purgās
 Dēs baptismi maculas q̄ tergere possit
 Dū tū in vita post mortē ducere vitā
 Ut vir nō oret vxor si debita querit
 Mens vtriusq; nisi sit nō bñ p̄tinet alt
 Tuta manet viuētē viro q̄ nescia nupsit
 Vult leo si venit h̄ redit h̄ retinēsq; porē
 Cognatā p̄p̄riam nemo p̄ iuge ducat
 Om̄s vxoris p̄ sanguineos reprobas
 Hunc septēnoꝝ graduū distinguit ordo
 Utq; status hois sic est generatio q̄rta
 Tric^o ponit h̄ cū ramis vt docet auctor
 In testes recipi mōstrat tibi sexta pentes
 Tangit hic q̄ nō incestu gigni heres
 Ut h̄ec in q̄ dispensandū licitū sit
 Aut si frans iubeat cogēt illa reuerti
 Susceptā sobolē vetat affini sociandā
 Tunc raptus fiet cū vi deducit illa
 Cōiungēt ei purgatio crimine raptus
 Consecrat ecclesias dñi distinctio p̄ma
 Panis sacrat fert sacramēta secūda
 Tertia dat serias nobis ieiunia subdit
 Baptismaq; docet t̄ps distinctio q̄rta
 Cōfirmat sacrat officiis ieiunia laudat.
 Pneumate donato p̄cludit fine beato

Explicit decretū versificatum.